

Grænseforeningens Sendemandsmøde 2023

13.-14 maj 2023 i Vingsted Hotel & Konferencenter

GRÆNSEFORENINGEN
for en åben danskhed

Indhold

- 4 **Program for Grænseforeningens Sendemandsmøde 2023**
- 6 **Dagsorden for Grænseforeningens Sendemandsmøde 2023**
- 8 **Skriftlig beretning om Grænseforeningens virksomhed 1. januar-31. december 2022**
- 24 **Grænseforeningens vedtægter**
- 32 **Bestyrelsens forslag til vedtægtsændringer**
- 44 **Grænseforeningens strategi 2023-28 – ‘For en åben danskhed’**
- 46 **Handlingsplan 2023**
 - Folkeoplysning
 - Skolesamarbejde og undervisningstilbud
 - Politisk interessevaretagelse
 - Styrke foreningsarbejdet
 - Moderne og professionel organisation
- 68 **Grænseforeningens budget**
- 70 **Grænseforeningen Ungdom – ledelsesberetning for bestyrelsesåret 2022-23**

Layout Prik

Tryk Jørn Thomsen Elbo A/S

Forsidefoto Lars Malm og Tomas Raae fremførte sange fra albummet ‘Menneske igen’ på Sønderborg Slot i november 2022.

Foto: Alexander Leicht Rygaard/Grænseforeningen

GRÆNSEFORENINGEN
for en åben danskhed

Program for Grænseforeningens Sendemandsmøde 2023

Lørdag den 13. maj

Kl. 9.30	Bestyrelsesmøde
Kl. 11.00	Ankomst og indtjekning
Kl. 12.00	Frokost
Kl. 13.00	Sendemandsmødet åbnes af Peter Skov-Jakobsen, formand for Grænseforeningen
kl. 13.15	'Mindretalskompetence – hvornår er mangfoldighed en styrke og ikke en svaghed?' Paneldebat
Kl. 14.00	'Fremtiden for det frivillige, folkelige foreningsliv' – samtalsaloner om Grænseforeningens liv og virke
Kl. 15.15	Kaffepause
Kl. 16.00	'En museumsinspektørs dilemmaer og udfordringer' – samtale med René Rasmussen, Sønderborg Slot, om den nye udstilling 'Sønderjyderne og Den Store Krig'.
Kl. 16.30	'Menneske igen' – koncert med Lars Malm, der har sat musik og lyrik til sønderjyske Kresten Andresens breve fra Første Verdenskrig.
Kl. 17.30	Egen tid og indlogering
Kl. 19.30	Festmiddag med hilsner og uddeling af Grænseforeningens Pris

Søndag den 14. maj

Kl. 7.30	Morgenmad
Kl. 9.00	Morgensang
Kl. 9.30	Opfølgning på samtalsaloner
Kl. 10.00	Grænseforeningens Sendemandsmøde
Kl. 12.00	Frokost
Kl. 13.00	Sendemandsmødet genoptages
Kl. 15.00	Kaffe og afrejse

Dagsorden

Jf. Grænseforeningens vedtægter §18, stk. 3.

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning om Grænseforeningens virksomhed det forløbne år
3. Fremlæggelse af det reviderede regnskab til godkendelse
4. Bestyrelsens orientering om handlingsplan og budget for det kommende år
5. Behandling af indkomne forslag
 - a. Behandling af forslag til vedtægtsændringer fra bestyrelsen
7. Fastsættelse af kontingent til hovedforeningen, bestyrelsen indstiller et uændret kontingent.
8. Valg:
 - b. Bestyrelse (jvf. § 13 – se nedenfor)
 - c. Revisor
9. Eventuelt

Indstillinger til valg af bestyrelse (jf. §13)

Følgende bestyrelsesmedlemmer er på valg i 2023:

Nordjylland – Jørgen Bruun Christensen (genopstiller – der er modtaget indstilling)

Midtjylland – Horst-Werner Knüppel (genopstiller – der er modtaget indstilling)

Sjælland – Annemarie Brett Jakobsen (genopstiller – der er modtaget indstilling)

Hovedstaden – Erling Rørdam (genopstiller – der er modtaget indstilling)

Syddanmark – Per Grau Møller (genopstiller – der er modtaget indstilling)

Derudover er der kommet følgende to indstillinger:

Syddanmark – Jens Overgaard

Syddanmark – Sven Wieland

Da Kirsten Rykind-Eriksen, Syddanmark, har besluttet sig for på Sendemandsmødet at udtræde af bestyrelsen, skal der være valg til to poster i Syddanmark – én for en etårig periode og én for en toårig periode.

Vi har historien med os, og fremtiden foran os

Skriftlig beretning om Grænseforeningens virksomhed 1. januar-31. december 2022:

2022 blev året, hvor Grænseforeningen begyndte på en frisk. Den lange Genforeningsmarkering havde nået sin ende efter at have været aflyst, udskudt og genstartet pga. COVID-19-epidemien. Festligholdelsen af historien var slut.

Med afslutningen af fejringerne fandt også Grænseforeningens strategi sin afslutning. Strategien 'Ringe i Vandet' skulle udløbe i 2020, men blev forlænget til 2022 og derfor har året stået i strategifornyelsens tegn.

Og for første gang i knap 17 år fik foreningen ny direktør, da Knud-Erik Therkelsen valgte at gå på pension. Ny direktør er Hanne Sundin, som tiltrådte 1. marts 2022.

For Grænseforeningen og dens bestyrelse stod særligt en ting højt på bestillingssedlen til den nye

direktør. At hjælpe foreningen til en folkelig proces, der skulle lede til en ny strategi.

Hverken formanden eller direktøren skulle levere et 'fait accompli'. Snarere skulle foreningen i form af såvel sekretariatet, bestyrelsen og lokalforeningerne alle sætte pen til papir.

I løbet af 2022 er de første skridt mod en ny strategi blevet taget. En strategi, der skal skabes og realiseres i tæt samarbejde med Grænseforeningens bestyrelse, medlemmer, mindretal og interessenter omkring os. Bestyrelsen holdt seminarer og møder i august, september og december foruden i begyndelsen af 2023.

Og lokalforeningerne har været inviteret til møder i oktober 2022 samt februar/marts 2023. På dags-

Det sønderjyske kaffebord var igen i 2022 et stort trækplaster i Sydslesvigfeltet på Folkemødet Bornholm.

ordenen har været, hvad Grænseforeningen skal sigte efter her 100 år efter genforening og grænsedragning? Hvad skal vi arbejde for og med? Hvordan skal vi være forening? Hvordan fremtidssikrer vi det lokale niveau?

Spørgsmål, der ikke blot er relevante pga. foreningens eget jubilæum og ståsted, men som stadig er relevante i en tid, hvor Europa igen oplever ufred, og hvor de europæiske lande skal forstærke naboskab, og grænseområder og nationalstater skal stå fast på beskyttelse af mindretal.

Men også komplekse spørgsmål uden lette svar og løsninger.

Grænseforeningens medlemstal

Krigen i Ukraine har ramt danskerne på pengepungen. Mange har nedjusteret husholdningsbudgettet og fravalgt luksusvarer, abonnementer med mere, så der er penge til de store gas- og varmeregninger. Det har også ramt Grænseforeningen.

I 2022 er det samlede medlemstal faldet fra 9.585 til 8.509 husholdsmedlemmer. Nogle falder fra af naturlige årsager, men for første gang hører vi nogle fortælle ved aktiv udmelding, at den økonomiske situation er grunden til, at medlemskabet ophører.

Til gengæld er det næsten aldrig kritik af Grænseforeningens virke eller mål, der er årsagen til udmeldelserne. På moderne dansk er det fair at sige, at Grænseforeningen blandt medlemmerne er et meget stærkt brand.

Grænseforeningens økonomi

Krigen i Ukraine har også ramt Grænseforeningens økonomi hårdt. Der er fem kanaler til finansiering af foreningen. 1) Resultataftalen med Sydslesvigudvalget, hvor økonomi og opgaver, vi løser, hænger direkte ➡➡

Foto: Alexander Leicht Rygaard/Grænseforeningen

Foto: Anders Kaare

Arveprins Knuds Kollegium på Frederiksberg inviterede i april 2022 til nabodag. Det skete i samarbejde med Grænseforeningen Ungdom, Grænseforeningen for København og Frederiksberg og Frederiksbergfonden.

sammen. 2) Kontingenter fra medlemmer, som er en mindre del. 3) Gaver og arv, som er en ganske lille del. Samt en meget stor kilde til finansiering fra hhv. 4) Afkast på Grænseforeningens egen formue og 5) afkast fra Grænsefondens formue.

Som følge af krigen i Ukraine har de finansielle markeder internationalt taget et styrtdyk. Det har ramt både aktier og obligationer, og såvel Grænseforeningens egen formue som Grænsefondens er ikke gået ram forbi.

2022 har på den vis været et år, hvor omkostningsbevidstheden har været i højsæde, hvor vi bekymret har set til, og hvor indtægterne er styrt-dykket.

Mange lokale aktiviteter

2022 har imidlertid ikke kun været præget af krise.

Grænseforeningens lokalforeninger kunne i 2022 gennemføre arrange-

menter uden at skulle tænke på tidligere års coronarestriktioner. Det har betydet et højt aktivitetsniveau med foredrag, debatarrangementer og ture, ikke mindst til Sydslesvig. Uden de flere hundrede frivillige i lokalforeningerne ville det aldrig kunne lade sig gøre at opretholde så højt et aktivitetsniveau.

På lokalforeningernes programmer stod også afstemningsfester, fællesspisning, maratonsang, læseklubber, koncerter, sønderjysk kaffebord, sejlture, generalforsamlinger og meget andet. Flere af disse arrangementer fandt sted i samarbejde med andre partnere, også i Sydslesvig, hvilket har styrket de allerede tætte bånd mellem Grænseforeningens lokalforeninger og det danske mindretals foreninger.

Enkelte lokalforeninger nåede også at få besøg af musiker Lars Malm, der videre i 2023 spiller koncerter med sine sange om den sønderjyske soldat Kresten Andresen, der mistede livet i tvungen tysk tjeneste ved fronten under Første Verdenskrig. Et ➔

projekt, Grænseforeningen støtter og har udviklet undervisningsmateriale til.

Arbejdet med Grænseforeningens strategi og fremtiden for lokalforeningerne blev diskuteret både i foråret og i efteråret 2022 til lokalforeningsmøderne (to i Jystrup og to i Middelfart). På disse møder er der også formidlet informationer om Grænseforeningens arbejde, ligesom der har været en god dialog på tværs af lokalforeningerne.

Ved siden af dette har direktør Hanne Sundin sammen med konsulenter i sekretariatet påbegyndt en besøgsrunde til alle lokalforeningers bestyrelser ud fra deisen, at man ikke kan være forening for nogen, man ikke kender. På møderne har vi talt om, hvordan det er at være lokalforening netop dette sted i Danmark, og hvad fremtiden bringer. Besøgsrækken fortsætter ind i foråret 2023.

Organisationsudvikling

I 2022 har Grænseforeningen sat fokus på at gøre foreningen mere digital og mindre afhængig af fysiske udsendelser i form af breve og pakker.

Sammen med lokalforeningerne er der løbende blevet indsamlet mail-adresser på medlemmer og sikret, at vi har de rigtige data i vores medlemssystem. Samtidig arbejdes der også på at få så mange af medlemmernes mobilnumre som muligt ind i medlemssystemet. Målet med begge dele er, at såvel lokalforeninger som Grænseforeningens sekretariat så vidt muligt kan overgå til digital kommunikation og spare porto.

Også lokalforeningernes adgang til medlemsdatabasen er blevet forenklet og gjort lettere tilgængelig. Til at understøtte arbejdet i lokalforeningerne har Grænseforeningen indført månedlige onlinemøder på Teams, hvor større og mindre udfordringer med administrationen af lokalforeningerne kan drøftes og løses. Der har også været fokus på at forenkle manualerne.

Foto: Alexander Leicht, Rygaard/Grænseforeningen

Alt sammen for at bidrage til en bedre medlemsservice og i samarbejde med lokalforeningerne være så tæt på medlemmerne som muligt.

Grænseforeningens kommunikation

En af Grænseforeningens altoverskyggende opgaver er folkeoplysning. I forlængelse af dette kommunikerer foreningen på en række platforme – i magasininform såvel som på sociale medier.

Flagskibet er Magasinet Grænsen – et magasin finansieret af Sydslesvigudvalget, der sætter spot på mindretal, sprog og kultur i grænselandet.

Magasinet Grænsen er udkommet seks gange i 2022 med følgende

temaer: 'Tyskere flytter til Danmark', 'Dansk politik i Tyskland', 'Friserne i grænselandet', 'Sintier og romaer i grænselandet', 'Krig og traumer' og 'Flensborg – en by med to nationaliteter'.

Men også de digitale medier er vigtige. Ikke mindst fordi de når ud til så mange mennesker i sammenligning med tryksager.

Der er i løbet af året formidlet 93 nyheder via Grænseforeningens hjemmeside og Facebook-side.

På Grænseforeningens Facebook-side er der udgivet 237 opslag, herunder magasinartikler, egenproducerede videoer, billeder og linkdelinger. Opslagene nåede samlet set ud til 284.011 mennesker. ➡➡

Videoprojektet 'Hverdagsliv i grænselandet' skildrer hverdagen for 10 personer fra det danske mindretal i Sydslesvig og det tyske mindretal i Sønderjylland.

Grænseforeningens hjemmeside blev i 2022 besøgt af 139.402 mennesker. På Facebook nåede vi et følgerantal på 4.455, mens 5.000 modtog Grænseforeningens nyhedsbrev, der blev udsendt 20 gange.

Desuden er der løbende blevet udarbejdet pressemeddelelser, brochurer og øvrigt materiale, der understøtter Grænseforeningens projekter m.m.

Grænseforeningen har i 2022 afsluttet og udgivet videoprojektet 'Hverdagsliv i grænselandet', som A.P. Møller Fonden støttede med 550.000 kr. Projektet omfatter 40 videoer med 10 personer fra det danske mindretal i Sydslesvig, 10 personer fra det tyske mindretal i Sønderjylland samt en række eksperter fra grænselandet. Desuden indgår 5 dronevideoer fra langs den dansk-tyske grænse samt to podcasts i projektet.

Materialet er tilgængeligt på Grænseforeningens hjemmeside samt undervisningsplatformen

ietgrænseland.dk og er i løbet af 2022 blevet delt på Grænseforeningens sociale medier.

Større arrangementer

Efter to corona-år med mange aflysninger af store arrangementer bød 2022 igen på flere store samlingspunkter. Det internationale højskolekursus Minority Change-maker Programme på Jaruplund Højskole blev afviklet for 20 unge europæere, herunder fire ukrainere. Kurset bragte bl.a. de unge fra grænselandet på studietur til Sydtyrol, til Folkemødet på Bornholm og til Roskilde Festival.

I februar deltog Grænseforeningen og de sydslesvigske organisationer på feriemessen Ferie For Alle i Herning, hvor der var meget stor interesse for oplevelsesmuligheder syd for grænsen.

I marts deltog Grænseforeningen og Sydslesvigsk Forening på historiefestivalen Historiske Dage i København. ➡➡

Foto: Alexander Leicht/Rygaard/Grænseforeningen

Ved De danske Årsmøder 2022 kunne Dannebrog igen vaje gennem Flensborgs gader efter to års corona-pause.

Foto: Alexander Leicht Rygaard/Grænseforeningen

Efter to års corona-pause var Grænseforeningen Ungdom igen tilbage på Roskilde Festival med ansvaret for en pantbod.

I april deltog Grænseforeningen og de sydslesvigske organisationer på undervisningsmessen Lærfest, der fandt sted i både Aarhus og København.

Folkemødet Bornholm blev igen afviklet på normal vis den 16.-18. juni 2022 i Allinge. Grænseforeningen står for Sydslesvigeltet, hvor foreningen i samarbejde med de sydslesvigske organisationer står for arrangementer og debatter. Bl.a. dannede teltet ramme om en debat mellem daværende formand for Sydslesvigudvalget, Christian Juhl, mindretalsforsker Jørgen Kühl og generalsekretær i Sydslesvigsk Forening (SSF), Jens A. Christiansen, modereret af Grænseforeningens direktør Hanne Sundin.

Trækplastre var desuden et interview med den tyske ambassadør Pascal Hector og en samtale om grænselandet mellem Hanne Sundin og det danske mindretals repræsentant i forbundsdagen, Stefan Seidler. Dertil kom morgensang og sønderjysk kaffebord, ligesom Grænse-

foreningens to ambassadørkorps, Elevambassadørerne og Kultur-mødeambassadørerne, indgik i dialog med besøgende i Folkemødets gader. Også Grænseforeningen Ungdom deltog.

Den 8.-9. september deltog Grænseforeningen og Grænseforeningen Ungdom med egen stand og sine to ambassadørkorps på Ungdommens Folkemøde i Valby-parken, København.

Den 14. oktober deltog Grænseforeningen og de sydslesvigske organisationer til Kulturnatten på Christiansborg, København.

Mødet mellem Danmark og Sydslesvig

Der er stadigvæk et corona-efter-slæb, når det handler om det dansksydslesvigske skolesamarbejde. I 2022 har der været færre udvekslinger mellem danske og sydslesvigske elever, end hvad målet var. Derfor har fokus været på at genoprette de gode relationer mellem Danmark ➡

Foto: Alexander Leicht Rygaard/Grænseforeningen

Fortid møder nutid: I samarbejde med Lars Malm har Grænseforeningen udviklet undervisningsmateriale om den sønderjyske soldat Kresten Andresens breve fra Første Verdenskrig, som Lars Malm har sat musik og lyrik til.

og Sydslesvig og at gøre børn og forældre opmærksomme på mulighederne, der nu igen findes efter års corona-aflysninger.

65 udvekslinger mellem elever fra Danmark og Sydslesvig blev gennemført. 84 sydslesvigske elever kom på efterskole i Danmark, mens 298 sydslesvigske børn kom på sommerferiekoloni. Tre danske elever tog deres 10. klasse i Sydslesvig i 2022.

Undervisning

Et stort satsningsområde for Grænseforeningen er undervisning. Folkeoplysning foregår ved, at vi udarbejder undervisningsmaterialer til hhv. ungdomsuddannelserne, som kan tilgås på vores digitale platforme ietgraenseland.dk og imGrenzgebiet.de. Og som noget nyt er vi i 2022 gået i gang med at udvikle en tilsvarende portal med opgaver til grundskolen kaldet mojn-moin.dk som supplerer undervisningsmateriale i bogform af samme navn.

I 2022 er 19 nye opgaver og 12 nye quizzer/aktiviteter løbende blevet udviklet til brug i både ungdomsuddannelserne og grundskolen. Undervisningsplatformene er samlet blevet besøgt over 6.500 gange i løbet af 2022.

Man kan imidlertid ikke kun møde Grænseforeningen som materialer. Grænseforeningens konsulenter tager ud i landet og bidrager med såvel gæstelærerforedrag og med rådgivning om eks. lejrskoler i Sydslesvig. Grænseforeningen har således holdt en række foredrag på landets grundskoler, efterskoler og ungdomsuddannelser. I alt er der besøgt 76 skoleklasser. 436 gymnasieelever og studerende har hørt foredrag om grænselandet.

Grænseforeningens Elevambassadører, der består af unge fra de to danske mindretalsgymnasier i Sydslesvig, og det tyske mindretalsgymnasium i Aabenraa, er også en måde at nå ud til børn og unge med fortællingen om grænselandet. Elevambassadørerne er kommet ➡

godt videre efter coronapandemien og har i løbet af 2022 mødt mere end 4400 unge fra Danmark ifm. besøg på ungdomsuddannelser og besøg i Sydslesvig.

Desuden lykkedes det i 2022 at arrangere en fælles aktivitetsdag den 25. april med 62 deltagere samt to uddannelsesseminarer på Christianslyst i oktober og i København i november med hhv. 54 og 51 deltagere. Elevambassadørerne lykkes med autentisk kommunikation om, hvordan lige netop de oplever at være unge i grænselandet i dag. Det er meget lærerigt for unge i de danske grundskoler at få øjnene op for mindretallets unge og deres ungdomsliv, der både ligner og ikke ligner deres eget.

Grænseforeningens Kulturmøde-ambassadører (KMA) bestod i 2022 af 15 unge studerende med forskellig mindretalsbaggrund. De tager også ud på skoler og belyser forskelle og ligheder mellem at være fra et nationalt mindretal og fra en etnisk minoritet. Der blev

gennemført 34 dialogmøder med KMA'ere i 2022.

Fremtiden

2022 var et godt år for Grænseforeningen. Et år, der bragte os videre fra hhv. coronapandemi og fra jubilæumsfejring, men også ind i en tid præget af krigen i Ukraine.

Mange aktiviteter blev gennemført, og samtidig blev der brugt tid på en inddragende proces, der skal føre Grænseforeningen endnu videre; nemlig sikre Grænseforeningen en strategi frem mod 2028.

Vigtigt er nemlig, at de gode år bag os og de hundrede års resultater ikke får os til at hvile på laurbærene. Vi kan noget, når vi vil. Og når vi gør det sammen. Vi kan sikre oplysning og opbakning til det danske mindretal i Sydslesvig. Vi står vagt om København-Bonn-erklæringernes mål. Og vi fremmer danskhed, dansk sprog og kultur og arbejder for det dansk-tyske grænseland.

Foto: Alexander Leicht Rygaard/Grænseforeningen

Grænseforeningens dagsordener er således stadig relevante.

Og det er foreningen også. Vi er den nationale forening. Den landsdækkende forening. De lokale kræfter. Det har vi været i hundrede år. Det var vi i 2022. Og det ser vi frem til fortsætter i 2023 og med en ny strategi, der peger endnu længere ind i fremtiden.

31. marts 2023

Peter Skov-Jakobsen,
Formand for Grænseforeningen

På Folkemødet Bornholm interviewede Hanne Sundin, direktør i Grænseforeningen, mindretallets medlem af den tyske forbundsdag, Stefan Seidler (SSW)

Grænseforeningens vedtægter

Navn, formål, hjemsted

§ 1

Foreningens navn er "Grænseforeningen". Foreningen blev stiftet den 2. november 1920. Grænseforeningen har hjemsted i Københavns kommune.

§ 2

Det er Grænseforeningens formål at støtte danskheden i grænselandet, særligt syd for grænsen, at udbrede kendskabet til grænselandets forhold samt at bevare og styrke dansk sprog og kultur.

Organisation

§ 3

Som medlemmer kan optages:

- lokale grænseforeninger (lokalforeninger), hvis vedtægter ikke er i uoverensstemmelse med Grænseforeningens vedtægter.
- den landsdækkende ungdomsorganisation – Grænseforeningen Ungdom
- enkeltpersoner, der ikke er tilknyttet en lokalforening.

- andre foreninger m.v., der tilslutter sig Grænseforeningens formål.
- uddannelsesinstitutioner.

§ 4

Grænseforeningens øverste myndighed er Sendemandsmødet.

§ 5

Bestyrelsen har ansvaret for foreningens daglige ledelse.

§ 6

Sendemandsmødet vælger Grænseforeningens formand for en periode på 2 år.

§ 7

Grænseforeningen udgiver et medlemsblad.

§ 8

De lokale grænseforeninger og Grænseforeningen Ungdom ledes af egne bestyrelser, der vælges på en årlig generalforsamling.

§ 9

Medlemmer indbetaler hvert år det af Sendemandsmødet fastsatte kontingent til Grænseforeningen.

§ 10

Lokale grænseforeninger kan udmelde sig af Grænseforeningen med ét års varsel til den 1. januar. Øvrige medlemmer kan udmelde sig med omgående virkning.

§ 11

Lokalforeninger, der ikke afregner kontingent rettidigt til Grænseforeningen, kan ikke lade sig repræsentere ved de ordinære og ekstraordinære Sendemandsmøder, der afholdes efter betalingsfristens udløb, jf. § 23.

§ 12

Lokalforeninger kan for at styrke det lokale og regionale arbejde slutte sig sammen i kredse.

Bestyrelsen

§ 13

Stk. 1. Bestyrelsen består af formanden og 16 medlemmer. Den sammensættes således:

Stk. 2. Sendemandsmødet vælger efter forslag fra lokalforeningerne 11 bestyrelsesmedlemmer i fem selvstændige regionsopdelte valg. Bestyrelsesmedlemmerne fordeles med 3 fra Region Syddanmark, 2 fra Region Midtjylland, 2 fra Region Nordjylland, 2 fra Region Sjælland og 2 fra Region Hovedstaden. Valgperioden er 2 år, således at 2 bestyrelsesmedlemmer fra Region Syddanmark og 1 fra hver af de øvrige regioner er på valg i lige år og de øvrige i ulige år.

Stk. 3. Alle lokalforeninger kan opstille kandidater i alle regioner. Alle kandidater skal have fast bopæl i den region, de opstiller i. Kun sendemænd for lokalforeningerne har stemmeret ved valg af de 11 bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 4. Grænseforeningen Ungdom udpeger selv to medlemmer til Grænseforeningens bestyrelse.

Stk. 5. Bestyrelsen udpeger på sit første møde efter Sendemandsmødet for en periode på 2 år uden 3 bestyrelsesmedlemmer med særlig sagkundskab. De pågældende skal være medlemmer af Grænseforeningen. Bestyrelsen konstituerer sig herefter med en 1. og en 2. næstformand, der sammen med formanden udgør formandskabet.

Stk. 6. I det tilfælde, at et bestyrelsesmedlem får varigt forfald, indtræder som suppleant den kandidat fra den pågældende region, som ved sidste Sendemandsmøde fik flest stemmer uden at blive valgt. Er der ingen suppleant i den pågældende region, påhviler det bestyrelsen at finde en i den pågældende region. Suppleantens valgperiode er den samme som for det medlem, der erstattes.

Stk. 7. I tilfælde af, at der ved udløb af fristen efter § 19 ikke er opstillet tilstrækkelig mange kandidater, påhviler det bestyrelsen at opstille det manglende antal kandidater til bestyrelsesposterne.

§ 14

Bestyrelsen fører gennem formanden tilsyn med Grænseforeningens administration.

§ 15

Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. Bestyrelsen træffer beslutninger ved almindelig stemmeflerhed af samtlige bestyrelsesmedlemmer. Der føres protokol og udsendes referat til bestyrelsens medlemmer. Referatet lægges derefter ud på foreningens hjemmeside.

§ 16

Stk. 1. Bestyrelsen kan nedsætte udvalg til løsning af særlige opgaver. Udvalgsformænd udpeges blandt bestyrelsens medlemmer.

Stk. 2. Bestyrelsen vælger desuden medlemmer til legat- og fondsbestyrelser m.v.

Stk. 3. Efter indstilling fra formandskabet vedtager bestyrelsen budget og handlingsplaner, der beskriver hovedindholdet af Grænseforeningens kommende aktiviteter.

§ 17

Bestyrelsen kan udelukke et medlem af Grænseforeningen (jvf. § 3), når der findes grund dertil. Det udelukkede medlem kan indanke beslutningen til det førstkommende Sendemandsmøde.

Sendemandsmødet

§ 18

Stk. 1. Bestyrelsen indkalder til ordinært Sendemandsmøde, der skal afholdes hvert år i perioden 15. april til 31. maj. Indkaldelsen sker med 5 ugers varsel og sendes til:

- formænd for de lokale grænseforeninger
- formanden for Grænseforeningen Ungdom
- medlemmer uden tilknytning til en lokalforening
- foreninger og uddannelsesinstitutioner, som er medlemmer af foreningen
- bestyrelsens medlemmer

Stk. 2. Dagsorden og bestyrelsens skriftlige beretning udsendes samtidig med indkaldelsen. Det reviderede årsregnskab udsendes senest to uger før Sendemandsmødet.

Stk. 3. Sendemandsmødets dagsorden skal mindst indeholde nedenstående punkter i den angivne rækkefølge:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning om Grænseforeningens virksomhed det forløbne år
3. Fremlæggelse af det reviderede regnskab til godkendelse
4. Bestyrelsens orientering om handlingsplan og budget for det kommende år
5. Behandling af indkomne forslag
6. Fastsættelse af kontingent til hovedforeningen
7. Valg:
 - a. Formand
 - b. Bestyrelse (jvf. § 13)
 - c. Revisor
8. Eventuelt

§ 19

Lokalforeninger og Grænseforeningen Ungdom kan begære forslag optaget på dagsordenen, herunder forslag til formandsvalg. Sådanne forslag samt forslag til valg af bestyrelsesmedlemmer, jvf. § 13,

skal være administrationen i hænde senest 8 uger før Sendemandsmødets afholdelse.

§ 20

Bestyrelsen indkalder til ekstraordinært Sendemandsmøde, når den finder det nødvendigt, eller når mindst 1/10 af lokalforeningerne fremsætter ønske herom. Indkaldelsen sker med mindst 14 dages varsel med angivelse af dagsorden.

§ 21

Sendemandsmødet er kun beslutningsdygtig, når halvdelen af de fremmødte stemmeberettigede deltager i afstemningen. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt. Der kan kun tages beslutninger om sager, der er opført på dagsordenen. Alle personvalg sker skriftligt.

§ 22

Lokalforeningerne har ret til at sende 1 sendemand pr. 200 medlemmer, dog har alle foreninger uanset størrelse ret til 2 sendemænd. Dvs. at 401 medlemmer udløser 3 sendemænd, 601 medlemmer udløser 4 sendemænd osv.

§ 23

Stk. 1. Alle medlemmer af foreningen har ret til at deltage i Sendemandsmødet med taleret.

Stk. 2. Kun sendemænd har stemmeret. Bestyrelsesmedlemmer har – uanset om de er sendemænd eller ej – stemmeret ved alle andre afstemninger end valg af de 11 bestyrelsesmedlemmer.

§ 24

Det ordinære Sendemandsmøde træffer efter indstilling fra bestyrelsen beslutning om størrelsen af de forskellige medlemskontingenter til Grænseforeningen.

§ 25

Der føres protokol over Sendemandsmødets forhandlinger. Protokollen underskrives af formand og dirigent og har dermed juridisk gyldighed.

Hæftelse

§ 26

Stk. 1. Foreningen tegnes af formanden sammen med en af næstformændene. I formandens forfald kan dog de to næstformænd tegne foreningen. Formanden, subsidiært næstformændene, kan udstede tidsbegrænsede fuldmagter til funktionærer i administrationen.

Stk. 2. Til erhvervelse, pantsætning eller afhændelse af fast ejendom kræves bestyrelsens samtykke.

Stk. 3. Medlemmer og bestyrelsesmedlemmer hæfter ikke personligt for de af foreningen indgåede forpligtigelser, for hvilke alene foreningen hæfter med sin formue. Foreningens medlemmer har udover pligt til at betale kontingent ikke andre økonomiske forpligtigelser overfor foreningen, ligesom foreningens medlemmer ikke har krav på nogen del af foreningens formue eller indtægter af nogen art.

Regnskab og revision

§ 27

Regnskabsåret følger kalenderåret.

§ 28

Regnskabet revideres af den af Sendemandsmødet valgte statsautoriserede revisor.

Ændring af vedtægter, foreningens opløsning

§ 29

Ændringer af disse vedtægter kan ske på et ordinært Sendemandsmøde. Til vedtagelse kræves 2/3 af de afgivne stemmer.

§ 30

Grænseforeningens opløsning kan kun finde sted på et i den anledning indkaldt ekstraordinært Sendemandsmøde. Til vedtagelse kræves, at 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede stemmer herfor. Sendemandsmødet tager i tilfælde af vedtagelse af opløsning bestemmelse om afviklingen af foreningens formue, som skal anvendes til almene formål eller bedst muligt i overensstemmelse med formålsparagraffen. Bestyrelsen kan ikke træde tilbage før opløsning af formue m.m. er effektueret. Bestyrelsen nedsætter et likvidationsudvalg bestående af repræsentanter for bestyrelsen og foreningens revisor.

§ 31

Ovenstående vedtægter er vedtaget på Sendemandsmødet den 6. maj 2017.

Bestyrelsens forslag til vedtægtsændringer

1 Sikring af de direkte medlemmers rettigheder

Grænseforeningen har omkring 320 medlemmer, som i henhold til § 3, pkt. 3 som enkeltpersoner er optaget i foreningen som direkte medlemmer uden at være tilknyttet en lokalforening. Denne type medlemmer udgør en stigende andel af Grænseforeningens medlemmer.

Efter de nuværende vedtægter har disse medlemmer ikke samme rettigheder som de øvrige medlemmer:

Efter **§ 13, stk. 2** vælger Sendemandsmødet et nærmere angivet antal bestyrelsesmedlemmer efter forslag fra lokalforeningerne. Direkte medlemmer kan ikke foreslå bestyrelsesmedlemmer.

Efter **§ 13, stk. 3** har kun sendemænd fra lokalforeningerne stemmeret ved valg af bestyrelsen. Direkte medlemmer kan ikke stemme ved valg til bestyrelsen.

Efter **§ 19** kan kun lokalforeninger og Grænseforeningen Ungdom begære forslag optaget på Sendemandsmødets dagsorden. Direkte medlemmer kan ikke begære forslag optaget på dagsordenen.

Efter **§ 20** indkalder bestyrelsen til et ekstraordinært Sendemandsmøde, når mindst 1/10 af lokalforeningerne fremsætter ønske derom. Direkte medlemmer tæller ikke med i opgørelsen af den del af medlems- ➔

Friluftsmødet i Flensborg til De danske Årsmøder i Sydslesvig.

kredsen, der kan kræve indkaldelse til et ekstraordinært Sendemandsmøde.

Bestyrelsen foreslår, at de direkte medlemmer får samme rettigheder som øvrige medlemmer. I praksis ved at bestyrelsen varetager de direkte medlemmers interesser, så de stilles som om de var medlem af en lokalforening., Bestyrelsen foreslår som konsekvens heraf en udbygning af de enkelte bestemmelser om medlemmernes rettigheder, så det fremgår at de pågældende bestemmelser også omfatter de direkte medlemmer.

(Indsættelse af en ny paragraf betyder, at nummereringen af de efterfølgende paragraffer ændres tilsvarende.) ➔

Foto: Alexander Leicht Rygaard/Grænseforeningen

<p>Nuværende vedtægter:</p>	<p>Forslag til ændrede vedtægter: <i>(Ændringer er skrevet med kursiv)</i></p>
	<p><i>Ny bestemmelse:</i></p> <p>§ 4 <i>Enkeltpersoner, der ikke er tilknyttet en lokalforening, jf. § 3, pkt. 3 har samme rettigheder som øvrige medlemmer. Disse medlemmer betegnes direkte medlemmer.</i></p> <p><i>Bestyrelsen varetager de direkte medlemmers interesser, så de får samme rettigheder som medlemmer af en lokalforening.</i></p>
<p>§ 13, stk. 2 Sendemandsmødet vælger efter forslag fra lokalforeningerne 11 bestyrelsesmedlemmer i fem selvstændige regionsopdelte valg. Bestyrelsesmedlemmerne fordeles med 3 fra Region Syddanmark, 2 fra Region Midtjylland, 2 fra Region Nordjylland, 2 fra Region Sjælland og 2 fra Region Hovedstaden. Valgperioden er 2 år, således at 2 bestyrelsesmedlemmer fra Region Syddanmark og 1 fra hver af de øvrige regioner er på valg i lige år og de øvrige i ulige år.</p>	<p><i>Tilføjelse til nuværende bestemmelse:</i></p> <p><i>Gruppen af direkte medlemmer indgår i valghandlingen på lige fod med lokalforeningerne i Region Hovedstaden.</i></p>

<p>§ 13, stk. 3 Alle lokalforeninger kan opstille kandidater i alle regioner. Alle kandidater skal have fast bopæl i den region, de opstiller i. Kun sendemænd for lokalforeningerne har stemmeret ved valg af de 11 bestyrelsesmedlemmer</p>	<p>Alle lokalforeninger og gruppen af direkte medlemmer kan opstille kandidater i alle regioner. Alle kandidater skal have fast bopæl i den region, de opstiller i.</p>
<p>§ 19 Lokalforeninger og Grænseforeningen Ungdom kan begære forslag optaget på dagsordenen, herunder forslag til formandsvalg. Sådanne forslag samt forslag til valg af bestyrelsesmedlemmer, jvf. § 13, skal være administrationen i hænde senest 8 uger før Sendemandsmødets afholdelse.</p>	<p>Lokalforeninger og Grænseforeningen Ungdom samt gruppen af direkte medlemmer kan begære forslag optaget på dagsordenen, herunder forslag til formandsvalg. Sådanne forslag samt forslag til valg af bestyrelsesmedlemmer, jvf. § 13, skal være administrationen i hænde senest 8 uger før Sendemandsmødets afholdelse.</p>
<p>§ 20 Bestyrelsen indkalder til ekstraordinært Sendemandsmøde, når den finder det nødvendigt, eller når mindst 1/10 af lokalforeningerne fremsætter ønske herom. Indkaldelsen sker med mindst 14 dages varsel med angivelse af dagsorden.</p>	<p>Bestyrelsen indkalder til ekstraordinært Sendemandsmøde, når den finder det nødvendigt, eller når mindst 1/10 af lokalforeningerne fremsætter ønske herom. Indkaldelsen sker med mindst 14 dages varsel med angivelse af dagsorden.</p> <p><i>Gruppen af direkte medlemmer tæller i denne sammenhæng som en lokalforening.</i></p>

2 Forslag til ændring af udregningsmetode ved tildeling af sendemænd

Efter de gældende vedtægter har lokalforeningerne ret til at sende én sendemand til Sendemandsmødet pr. 200 medlemmer, idet dog alle foreninger uanset størrelse har ret til at sende to sendemænd.

En vigende medlemstilslutning betyder, at bestyrelsen vurderer, det er hensigtsmæssigt at reducere

antallet af medlemmer, som berettiger til en sendemand.

Det foreslås, at medlemsforeningerne fremover får ret til at sende én sendemand pr. 50 medlemmer, idet dog alle foreninger uanset størrelse fortsat skal have ret til at sende én sendemænd.

Nuværende vedtægter:	Forslag til ændrede vedtægter: <i>(Ændringer er skrevet med kursiv)</i>
<p>§ 22 Lokalforeningerne har ret til at sende 1 sendemand pr. 200 medlemmer, dog har alle foreninger uanset størrelse ret til 2 sendemænd. Dvs. at 401 medlemmer udløser 3 sendemænd, 601 medlemmer udløser 4 sendemænd osv.</p>	<p>Lokalforeningerne <i>samt gruppen af direkte medlemmer</i> har ret til at sende 1 sendemand pr. 50 medlemmer, dog har alle foreninger <i>samt gruppen af direkte medlemmer</i> uanset størrelse ret til 1 sendemand. Dvs. at 51 medlemmer udløser 2 sendemænd, 101 medlemmer udløser 3 sendemænd osv.</p>

3 Forslag til redaktionelle vedtægtsændringer

Udover de ovenstående forslag foreslås nogle vedtægtsændringer af mere redaktionel art.

Om foreningens ledelse hedder det i de nugældende vedtægter, at

bestyrelsen har ansvaret for den daglige ledelse. Det foreslås, at bestemmelsen suppleres med en paragraf, der præciserer at bestyrelsen ansætter en direktør til at forestå den daglige ledelse.

Nuværende vedtægter:	Forslag til ændrede vedtægter: <i>(Ændringer er skrevet med kursiv)</i>
	<p>§ 7 <i>Bestyrelsen ansætter en direktør til at forestå foreningens daglige ledelse.</i></p>

De nugældende vedtægters regler om udmeldelse indebærer, at et medlem, der både er medlem af Grænseforeningen og en lokalforening, kan have forskellige udmeldelsesfrister i relation til henholdsvis Grænseforeningen og lokalforeningen. Det er der ikke taget højde for i Grænseforeningens vedtægter.

Det foreslås, at vedtægterne ændres, så udmeldelsesfrister i lokale grænseforeninger, der afviger fra hovedprincippet om at øvrige medlemmer kan udmelde sig med omgående virkning, skrives ind.

Nuværende vedtægter:	Forslag til ændrede vedtægter: <i>(Ændringer er skrevet med kursiv)</i>
<p>§ 10 Lokale grænseforeninger kan udmelde sig af Grænseforeningen med ét års varsel til den 1. januar. Øvrige medlemmer kan udmelde sig med omgående virkning.</p>	<p>§ 10 Lokale grænseforeninger kan udmelde sig af Grænseforeningen med ét års varsel til en 1. januar.</p> <p><i>Medlemmer af en lokalforening kan melde sig ud af Grænseforeningen med de regler, der gælder i lokalforeningens vedtægter.</i></p> <p><i>Har lokalforeningen ingen regler eller er medlemmet direkte medlem af Grænseforeningen, kan udmeldelse ske med omgående virkning.</i></p>

Grænseforeningen har støttet arbejdet i Grænseforeningen Ungdom siden stiftelsen i 2016, idet Grænseforeningen blandt andet yder sekretariatsbetjening til Grænseforeningen Ungdom.

Samarbejdet har hidtil været uformelt, men er nu formaliseret gennem en

sekretariatsbetjeningsaftale mellem de to foreninger.

Det foreslås, at støtten i form af sekretariatsbetjening af Grænseforeningen Ungdom præciseres i Grænseforeningens vedtægter. En tilsvarende vedtægtsbestemmelse vil blive foreslået på Grænseforeningen Ungdoms Landsmøde.

Nuværende vedtægter:	Forslag til ændrede vedtægter: <i>(Ændringer er skrevet med kursiv)</i>
	<p><i>Ny bestemmelse:</i></p> <p>§ 15 <i>Grænseforeningen yder sekretariatsbetjening til Grænseforeningen Ungdom. Der indgås en aftale mellem de to foreninger om omfanget af sekretariatsbetjeningen.</i></p>

Fristen for medlemmernes begæring af optagelse af forslag på Sendemandsmødets dagsorden er efter de nuværende vedtægter i alle tilfælde otte uger. I praksis er denne frist ikke hensigtsmæssig ved valg af

bestyrelsesmedlemmer, hvor den uden problemer kan være kortere. Det foreslås, at fristen for at foreslå bestyrelsesmedlemmer fremover sættes til fire uger.

<p>Nuværende vedtægter:</p>	<p>Forslag til ændrede vedtægter: <i>(Ændringer er skrevet med kursiv)</i></p>
<p>§ 19 Lokalforeninger og Grænseforeningen Ungdom kan begære forslag optaget på dagsordenen, herunder forslag til formandsvalg. Sådanne forslag samt forslag til valg af bestyrelsesmedlemmer, jvf. § 13, skal være administrationen i hænde senest 8 uger før Sendemandsmødets afholdelse.</p>	<p>§ 19 <i>Tilføjelse til nuværende bestemmelse:</i> Lokalforeninger og Grænseforeningen Ungdom <i>samt gruppen af direkte medlemmer</i> kan begære forslag optaget på dagsordenen, herunder forslag til formandsvalg. Sådanne forslag skal være administrationen i hænde senest 8 uger før Sendemandsmødets afholdelse. <i>Forslag til valg af bestyrelsesmedlemmer skal dog være Grænseforeningen i hænde senest fire uger før Sendemandsmødet.</i></p>

§ 23 ændres så bestyrelsesmedlemmer, der ikke er sendemænd, har stemmeret ved alle afstemninger også ved valg af bestyrelses-

medlemmer. I dag har bestyrelsesmedlemmer, der ikke er sendemænd ikke stemmeret ved valg af de 11 bestyrelsesmedlemmer.

<p>Nuværende vedtægter:</p>	<p>Forslag til ændrede vedtægter: <i>(Ændringer er skrevet med kursiv)</i></p>
<p>§ 23 Stk. 1. Alle medlemmer af foreningen har ret til at deltage i Sendemandsmødet med taleret. Stk. 2. Kun sendemænd har stemmeret. Bestyrelsesmedlemmer har – uanset om de er sendemænd eller ej – stemmeret ved alle andre afstemninger end valg af de 11 bestyrelsesmedlemmer.</p>	<p><i>Stk. 1. Alle medlemmer af foreningen har ret til at deltage i Sendemandsmødet med taleret.</i> <i>Stk. 2. Kun sendemænd har stemmeret. Bestyrelsesmedlemmer har – uanset om de er sendemænd eller ej – stemmeret ved alle afstemninger.</i></p>

Bestyrelsen foreslår, at ændringerne træder i kraft 1. januar 2024.

Grænseforeningens strategi 2023-28 – ‘For en åben danskhed’

Grænseforeningen vil:

- Placere grænselandet i hjertet af et åbent Danmark og et åbent Europa.
- Stå vagt om København-Bonnerklæringerne.
- Skabe bevidsthed om egen national identitet som udgangspunkt for at sætte mangfoldighed på dagsordenen.

Dette opnås gennem, at:

- Oplyse, informere, skabe viden om og forståelse for, hvad danskhed er, herunder hvad det danske mindretal er. Dette skal ske med udgangspunkt i, at såvel danskhed og det danske mindretal findes i mange modeller. Samt at den mangfoldighed i sig selv har værdi.
- Tilvejebringe og kommunikere viden og analyser, der identificerer og belyser grænselandets særlige udfordringer og vilkår, og i forlængelse heraf formulere løsningsforslag, der fremmer forholdene i grænselandet.

Forudsætningen herfor er, at:

- Grænseforeningen er en forening, der gennem arrangementer, videndeling og oplysning samler mennesker med interesse for grænselandet og med indsigt i, at grænselandets historie og samtidig er hele Danmarks historie og samtidig.
- Grænseforeningen er en professionel og moderne organisation, der understøtter og udvikler en landsdækkende, medlemsbåret, national forening af frivillige.

Handlingsplan 2023

Grænseforeningens strategi

**Indsats-
område 1:**
Folke-
oplysning

**Indsats-
område 2:**
Skolesam-
arbejde og
undervisnings-
tilbud

**Indsats-
område 3:**
Politisk
interesse-
varetagelse

**Indsats-
område 4:**
Styrke
forenings-
arbejdet

Indsatsområde 5 (understøttende):
Moderne og professionel organisation

Folkeoplysning

Strategisk mål: Placere mindretallene og grænselandet i hjertet af et åbent Danmark og et åbent Europa. Skabe bevidsthed om egen nationale identitet som udgangspunkt for at sætte mangfoldighed på dagsordenen. Oplyse, informere, skabe viden om og forståelse for, hvad danskhed er, herunder hvad det danske mindretal er.

Foto: Poull Struwe Nielsen/Grænseforeningen

Grænseforeningens Elevambassadører på Ungdommens Folkemøde 2022.

Indsats	Mål	Aktiviteter
Kulturmøde-ambassadører (KMA)	<ul style="list-style-type: none"> Senest i 2. kvartal 2023 have et fast korps på 20 aktive KMA'ere, der kan tage ud til dialogmøder. Udbrede kendskabet til KMA'erne og deres arbejde på relevante platforme. Afholde 50 dialogmøder (eller KMA-relaterede debatter mm.) inden 1. juli 2024. Sikre forståelsen af, at KMA ikke er et integrationsprojekt, men at det handler om at sætte fokus på mindretallet og det, at man kan være dansk på flere måder. 	<ul style="list-style-type: none"> Vedligeholde og opbygge et fast korps af KMA'ere Øget kendskab til KMA'erne At få KMA'erne ud med deres budskaber via dialogmøder mm.
Elevambassadører	<ul style="list-style-type: none"> Uddanne 40 elevambassadører Elevambassadørerne møder mindst 1000 unge fra ungdomsuddannelserne og mindst 400 unge fra andre uddannelser (Danmark) om året. Elevambassadørerne deltager i en håndfuld andre "opsøgende" aktiviteter, hvor ambassadørerne møder omverdenen f.eks. på Folkemødet, på messer etc. Afholde 2 seminarer (40 deltagere) og en aktivitetsdag (60 deltagere) 	<ul style="list-style-type: none"> Planlægge kurser Koordinere elevambassadørernes besøg på skoler/gymnasier – arbejdet med at matche de ca.150 elevambassadører (fra tre forskellige skoler) med besøg på mere end 30 skoler. Messer, artikler, workshops, kurser m.m. hvor elevambassadørerne er involveret Koordinere andre aktiviteter relateret til elevambassadørerne. Koordineringsarbejde i forhold til indsatsen i Tyskland

Indsats	Mål	Aktiviteter
Minority Changemaker Programme (MCP)	<ul style="list-style-type: none"> • Deltagelse af unge i alderen 18-30 år fra forskellige nationale og sproglige mindretal mm. (40 unge i 2023 og 50 i 2024) • Overdragelse af MCP til Jaruplund højskole • Mulighed for optjening af ECTS-point på Syddansk Universitet i forbindelse med afvikling – og at 25 pct. af de unge tilvælger dette 	<ul style="list-style-type: none"> • Afvikling af to højskoleophold på Jaruplund Højskole i perioden • Udbrede og annoncere for MCP målrettet målgruppen (i samarbejde med Jaruplund Højskole mm.) • Skabe et korps af tidligere elever, der skal være spydspidser i højskolens fortsatte fokus på europæiske mindretal. • I samarbejde med Syddansk Universitet sikre deltagelse i akademisk undervisning og den ECTS-givende eksamen • Udtrappe vores engagement med Jaruplund
Folkemødet Bornholm	<ul style="list-style-type: none"> • Skabe debat og synlighed om aktuelle emner i relation til Grænseforeningens virkefelt • Placere Grænseforeningen som en central aktør inden for vores udvalgte emnefelt • I gennemsnit 30 deltagere ved hvert arrangement • Fem "indlæg" fra tilhørerne pr. arrangement, hvor det er relevant • 50-60 unge sydslesvigere (del af Elevambassadør eller SydslesvigCrew) deltager i Folkemødet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arrangere interessante events, der tiltrækker et publikum, der ikke har direkte forbindelse til grænselandet. • Skabe et stærkt teltområde, der er imødekomende over for alle gæster, og som løbende byder på kulturmøder og vidensdeling. • Koordinering af deltagelse fra Sydslesvigorganisationerne

Indsats	Mål	Aktiviteter
Ungdommens Folkemøde	<ul style="list-style-type: none"> • Synlige både i temateltet (f.eks. Mangfoldighedsteltet) og ude på pladsen • Afholde mindst én workshop og afholde mindst ét oplæg • Specialfremstillet undervisningsmateriale 	<ul style="list-style-type: none"> • Planlægge indhold og udsmykning • Logistik i forhold til at afvikle aktiviteter • Koordinering af de unges deltagelse og deres aktiviteter • Forberede workshop og oplæg
Ungdommens Folkemøde Norden	<ul style="list-style-type: none"> • Sammen med SdU søge finansiering i Sydslesvigudvalgets projektmidler til deltage i Ungdommens Folkemøde Norden 	<ul style="list-style-type: none"> • Skrives, hvis finansiering bevilliges
Magasinet Grænsen	<ul style="list-style-type: none"> • Udgive seks magasiner årligt (min. 32 sider), der journalistisk behandler emner med udgangspunkt i Grænseforeningens virkefelt. • Magasinet sendes til 6580 adresser, herunder relevante beslutningstagere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opdatering af magasinet format. • Gennemføre en redaktionel udviklingsproces. • Styrke udgivelsen af magasinet på andre platforme og i andre formater (f.eks. hjemmeside, nyhedsbreve og sociale medier).

Indsats	Mål	Aktiviteter
Grænseforeningens nyhedsbrev	<ul style="list-style-type: none"> • Tre nyheder om ugen/ 175 nyheder om året. • Udgive nyhedsbrev ca. hver 14. dag (20 gange årligt) med de mest aktuelle og relevante nyheder fra de forgangne to uger inden for Grænseforeningens virkefelt. • 5000 modtagere af nyhedsbrevet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Udkomme med aktuelle korte nyheder • Skabe opmærksomhed om magasinet Grænsens indhold • Bringe redaktionelt indhold, vi har produceret, i spil på relevante platforme.
Sociale medier	<ul style="list-style-type: none"> • Gennem 250 opslag nå 200.000 personer årligt på Facebook • 4500 følgere på Facebook i 2023 • Analyse af kommunikation med eksisterende og nye målgrupper. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bringe undervisningsmateriale og aktiviteter i spil på relevante platforme. • Vurdere de platforme, vi er på, og afsøge mulighederne for at nå nye målgrupper på nye platforme. • Arbejde på at være mere debatskabende. • Styrke dialog og skabe debat om Grænseforeningens virkefelt

Indsats	Mål	Aktiviteter
Hjemmeside	<ul style="list-style-type: none"> • 200.000 besøgende om året på hjemmesiden www.graenseforeningen.dk 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedligeholde hjemmeside og undersider og opdatere relevante sider ift. Grænseforeningens øvrige aktiviteter • Sørge for, at Grænseforeningens hjemmeside og undersider er dynamiske størrelser • Vedligeholde oplysninger vedr. www.genforeningssten.dk
Leksikon	<ul style="list-style-type: none"> • Fondsansøgning/søg projektmidler i Sydslesvigudvalget, der sikrer finansiering af det fremadrettede arbejde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skrives, hvis finansiering bevilliges

Skolesamarbejde og undervisningstilbud

Strategisk mål: Placere mindretallene og grænselandet i hjertet af et åbent Danmark og et åbent Europa. Skabe bevidsthed om egen nationale identitet som udgangspunkt for at sætte mangfoldighed på dagsordenen. Oplyse, informere, skabe viden om og forståelse for, hvad danskhed er, herunder hvad det danske mindretal er.

Lærfest i Aarhus april 2022.

Foto: Grænselandsforeningen

Indsats	Mål	Aktiviteter
<p>Gøre undervisere interesseret i at inddrage grænselandet i deres undervisning og gøre det let for dem (grundskolen, ungdomsuddannelser, læreruddannelsen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udbrede kendskab til de forskellige tilbud til undervisere og udd.institutioner ved at: <ul style="list-style-type: none"> • Gennemføre mindst ét dagsseminar og ét to-dages kursus for undervisere • Deltage i fire messer og konferencer • Besøge tre læreruddannelser og involvere studerende i arbejdet med Moin Moin. • Være synlige på relevante sociale medier og i relevante fagblade 	<ul style="list-style-type: none"> • Planlægge og afholde kurser • Deltage i messerne og konferencer • Skrive artikler, blogs m.m. til relevante medier (faglige foreningers blade, sociale medier, hvor lærerne er m.m.) • Understøtte undervisere i deres planlægning (temadage, forløb, studieture m.m.) – sparringsfunktion. • Deltage i samarbejde med andre interessenter i grænselandet – koordineringsarbejde og mødeaktivitet i forbindelse med deltagelse i messer o.lign (Grænseland – læringsrum og kultur møde).
<p>Udvikle undervisningsmateriale til ungdomsuddannelserne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opdatere og udvikle ietGrænseland.dk og imGrenzgebiet.de • Lægge mindst 15 nye opgaver op årligt. • Hjemmesiderne skal have mindst 5.000 sessioner og mindst 20.000 sidevisninger om året. • Være indgang til al relevant materiale 	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde nye opgaver, quizzer og aktiviteter • Opdatere eksisterende opgaver og materialedatabasen • Udarbejde forløb • Sikre at mange fag er repræsenteret (tvær- og flerfaglighed) • Deltage i relevante møder og konferencer • Samarbejde med andre, der laver materiale om grænselandet

Indsats	Mål	Aktiviteter
Udvikle undervisningsmateriale til grundskolen	<ul style="list-style-type: none"> Lancere sitet Mojn Moin (med 30 tekster) inden april 2023 Bruge vores forskellige platforme (Magasinet Grænsen, foreningens sociale medieprofiler mm.) til at gøre målgruppen klar over, at platformen findes. Få 10.000 unikke sidevisninger frem til sommeren 2024 	<ul style="list-style-type: none"> Udvikle et digitalt læremiddel, der indeholder fakta, aktiviteter mm. og grænselandet. Skabe (og på sigt øge) opmærksomheden omkring platformen i relevante faggrupper via forskellige medier. Nå bredt ud og være et materiale, der bliver brugt på grundskoler i hele landet (og Sydslesvig)
Øge antallet af danske og sydslesvigske udvekslings elever	<ul style="list-style-type: none"> Deltagelse af 150 elever fra Danmark og 150 elever fra Sydslesvig årligt Ca. 80 gæstelærerbesøg på grundskoler og efterskoler i Danmark årligt Afholde et seminar om året for lærere i Danmark 	<ul style="list-style-type: none"> Fastholde og udvikle oplysningsaktiviteter i Danmark, både i forhold til den brede offentlighed og i forhold til grundskoler. At oplyse om mulighederne for elevudveksling i ugerne 45, 46 og 47 på begge sider af grænsen. At oplyse om rigsdanske unges muligheder for at tage 10. klasse i Sydslesvig. Arrangere lærerseminar for lærere fra Danmark i Sydslesvig.

Indsats	Mål	Aktiviteter
Øge antallet af sydslesvigske unge på danske efterskoler	<ul style="list-style-type: none"> 120 elever fra Sydslesvig tager årligt på efterskole i Danmark Afholde et seminar for efterskolelærere årligt Afholde to fællesmøder på lederplan (Efterskoleforeningen, Skoleforeningen og Grænseforeningen) 	<ul style="list-style-type: none"> Bidrage til at sydslesvigske unge kan komme på to ugers gratis efterskoleophold i løbet af foråret som inspiration til at vælge et ophold. I ovennævnte sammenhæng afholde årligt kursus for danske efterskolelærere, hvor mindretallet præsenteres ud fra forskellige vinkler – afsluttes med konkrete samarbejdsaftaler. Bidrage til afholdelse af "Efterskolernes Dag" i Sydslesvig, hvor en vifte af efterskoler præsenterer sig for unge sydslesvigere og deres forældre.
Konsulentbesøg med foredrag og workshops	<ul style="list-style-type: none"> Kontakt til mindst 500 elever på uddannelsesinstitutioner gennem foredrag og workshops årligt. Besøg på fem ungdomsuddannelser årligt. Kontakt til 5 faglige foreninger årligt 	<ul style="list-style-type: none"> Udvikle workshopkoncepter Udvikle foredrag Holde inspirationsmøder Holde samarbejds møder Koordinere studiebesøg o.lign. i Grænselandet.

Politisk interessevaretagelse

Strategisk mål: Sikre anerkendelse og fremme af mindretallenes rettigheder. At fremme forholdene i hele grænselandet – for mindretal såvel som for flertalsbefolkningerne.

Grænsekontrollen ved Padborg.

Indsats	Mål	Aktiviteter
Indflydelse	Skal vedtages	<ul style="list-style-type: none">• Beskrive mulige politiske mål og tage til stilling om, at de skal være en del af Grænseforeningens politik, herefter politisk interessevaretagelse mod de formulerede mål. Mulige politiske temaer kan være Schengen, uddannelsespolitik (herunder EUD), sprogpolitik, minoritetspolitik, trafikale forhold over grænsen, erhvervs politik – det åbne arbejdsmarked i grænselandet.
Synlighed – grundlaget for at være på banen	<ul style="list-style-type: none">• 1250 medieomtaler	<ul style="list-style-type: none">• Sociale medie• Presse• Folkemødet Bornholm

Styrke foreningsarbejdet

Strategisk mål: Være en forening, der gennem arrangementer, videndeling og oplysning samler mennesker forankret i danskhed med interesse for grænselandet og indsigt i, at grænselandets historie og samtidig er hele Danmarks historie og samtid.

Foto: Mogens Bach

Afstemningsfest den 10. februar 2022
i Balle Forsamlingshus.

Indsats	Mål	Aktiviteter
<p>Plan for foreningsstruktur, herunder nødvendige vedtægtsændringer</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lokalforeningerne skal træffe en beslutning om, om der skal være samme antal lokalforeninger med samme service som i dag eller færre lokalforeningerne med et højere serviceniveau fra Landsorganisationen. (Resultatet afgør ambitionsniveauet for nedenstående samt hvor mange kræfter Landsorganisationen kan tilbyde hver enkelt lokalforening) At få vedtaget nødvendige vedtægtsændringer på Sendemandsmødet 2023 	<ul style="list-style-type: none"> Møderunde med lokalforeningerne, hvor mulige fusioner drøftes Fusionsprocesser mellem lokalforeninger, der er klar Tilrettelæggelse af proces med vedtægtsændringer
<p>Fungerende bestyrelser, generalforsamlinger og basisaktivitet i lokalforeningerne</p>	<ul style="list-style-type: none"> Fungerende bestyrelser med plan for supplering i alle Lokalforeninger Alle lokalforeninger har som minimum tre arrangementer om året – inklusive generalforsamling 	<ul style="list-style-type: none"> Overblik over udfordring Overblik over nuværende aktivitetsniveau Kontakt til Lokalforeninger med "lav aktivitet" Plan for støtte til Lokalforeninger med "lav aktivitet"
<p>Landsdækkende tilbud</p>	<ul style="list-style-type: none"> Årligt tre "større" arrangementer, der udbydes ét eller flere steder i landet 	<ul style="list-style-type: none"> Udarbejdelse af forslag til arrangementskalender Inddragelse af lokalforeningerne på de årlige møder

Indsats	Mål	Aktiviteter
Grænseforening Ungdom (GFU)	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtage model for videreudvikling af foreningsdriften i GFU • Velfungerende forening med stærke netværk i tre universitetsbyer Odense, Århus og København 	<ul style="list-style-type: none"> • Afholdelse af faglige, sociale og kulturelle arrangementer • Arbejde med at realisere tanken om et dansk-tysk netværk. • Præcisering af målgruppe, kernemedlemmer etc.
Sendemandsmødet	<ul style="list-style-type: none"> • At sikre et velafholdt Sendemandsmøde, der efterlader et professionelt indtryk hos deltagerne • 150 deltagere med en tilfredshed på 4 (skal 1-5) 	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af koncept for Sendemandsmøde 2023 og evt. de kommende år
Medlemskommunikation	<ul style="list-style-type: none"> • At skabe en ensartet og effektiv kommunikation med medlemmerne så: <ul style="list-style-type: none"> • Alle nye medlemmer føler sig velkomne og oplyste • Alle modtager de informationer, som Grænseforeningen centralt eller lokalforeningerne udsender • At exit-medlemmer får en pæn behandling (evt. at der samles op). 	<ul style="list-style-type: none"> • Aftaler med Lokalforeningerne om intensiteten af kommunikationen med medlemmerne • Rolle og ansvars-beskrivelse lokalforeninger/sekretariat • Nyt infokit/kontakt til nye medlemmer • Initiativer til fastholdelse af medlemmer • Nyt medlemsbrev er sat i søen

Indsats	Mål	Aktiviteter
Roskilde Festival – pantbod	<ul style="list-style-type: none"> • Skabe møder mellem unge fra mindretallet og andre unge ("vi blander sprog") og give de unge fra Sydslesvig en mulighed for at være med. • Mindst 120 unge deltagere (fastsættes endeligt af festivalen). • Mindst 8 forskellige nationaliteter er med i boden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinering og logistik, herunder samarbejde med frivillig arbejdsgruppe. • Udarbejde tilmeldingsskema, sende nyhedsbrev ud, tage imod vagtønsker o.lign. • Problemknuser på festivalen, hvis der opstår konflikter.
Foreningskonsulentvirksomhed	<ul style="list-style-type: none"> • Sparring, mødedeltagelse og ledelse af generalforsamlinger lokalt efter behov • Ensartede og indbydende lokalforeningsprogrammer i samme skabelon i alle lokalforeninger • Nem adgang til at finde lokale arrangementer på hjemmeside, i Grænsen og i nyhedsbreve mv. 	<ul style="list-style-type: none"> • At formidle venskabsforbindelser mellem SSF-kredse og Lokale Grænseforeninger – herunder konkrete kontakter og aftaler • Grafik og opsætning af lokalforeningsprogrammer samt bringe programpunkter på hjemmesiden og i Grænsen • Lægge lokalforeningernes programmer ind på hjemmesiden • Dirigent og oplægsholder på Lokalforeningernes generalforsamlinger • Sparring med lokalforeninger, når det efterspørges

Moderne og professionel organisation

Strategisk mål: Være en professionel og moderne organisation, der understøtter og udvikler en landsdækkende medlemsbåret frivillig forening

Foto: Alexander Leicht Rygaard/Grænseforeninge

Grænseforeningens Sendemandsmøde 2022 fandt sted den 7. maj.

Indsats	Mål	Aktiviteter
CollectAZ – renovering af data	<ul style="list-style-type: none"> • At sikre korrekte data i CollectAZ • Alle har tlf./mail • Alle dubletter fjernet • Restanter bragt i orden • Kun berettigede bestyrelsesmedlemmer modtager Flensborg avis • Alle grupper i systemet er relevante og ajourførte – resten er slettet 	<ul style="list-style-type: none"> • Indhentning af telefonnumre/mail på alle medlemmer (digitalt eller manuelt) • Aftale med lokalforeningerne og gennemførelse af indsats for at fastholde restanter • Ajourførelse af Flensborg avis • Grupper i CollectAZ gennemgås og renoveres
CollectAZ – ansvar og arbejds gange	<ul style="list-style-type: none"> • Klare aftaler mellem lokalforeningerne og sekretariatet om, hvem der har ansvar for hvilke data. • Lokalforeningernes bestyrelse har den nødvendige viden om CollectAZ. • Afregning mellem lokalforeningerne og landsorganisationen bliver enkel, klar og tydelig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opgave/ansvarsfordeling drøftes og aftales. • Udarbejdelse af manualer og supportfunktion til lokalforeninger • Arbejdsgangsbeskrivelse – fx. i forhold til afregning med lokalforeninger • Teamsmøder med IT-support en gang om måneden
GDPR	<ul style="list-style-type: none"> • At Grænseforeningen overholder GDPR • Personoplysninger behandles lovligt • Sletteprocedurer • Databehandlraftaler er på plads • Samtykke er i orden • Nyhedsbreve og tilmelding følger GDPR 	<ul style="list-style-type: none"> • Kortlægning af regler og krav • Analyse af nuværende data samt omgang i forhold til kortlægning af regler og krav • Udarbejdelse af eventuelt nye arbejds gange i forhold til opbevaring og brug af data i forbindelse med • Evaluering

Indsats	Mål	Aktiviteter
Deling af dokumenter, viden og data	<ul style="list-style-type: none"> Dokumenthåndtering, der bidrager til en videndelende organisation og som sikrer overholdelse af GDPR er gennemført 	<ul style="list-style-type: none"> Oversigt over hvilke typer dokumenter GF har/skal have – hvilke opgaver knytter de sig til? Indexering i typer og i søgeord Oversigt over, hvem dokumenter deles med Plan for overskuelig kassation
Arbejds miljø-organisation og APV	<ul style="list-style-type: none"> Etablering af arbejdsmiljø-organisation Udarbejdelse af lovpligtig APV samt tilhørende handleplan 	<ul style="list-style-type: none"> Arbejds miljøuddannelse til både A- og B-siden. Gennemførelse af spørgeskema vedr. fysisk og psykisk arbejdsmiljø
Digitalisering af økonomi-funktioner	<ul style="list-style-type: none"> Bogføring, økonomistyring og regnskabsaflæggelse for Grænseforeningen, herunder forvaltning af foreningens formue skal i stigende grad digitaliseres 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsætte arbejdet med at digitalisere processer ifm. bogføring, styring, regnskab etc.
Arveprins Knuds Kollegium	<ul style="list-style-type: none"> Fortsat professionel administration af kollegiet 	<ul style="list-style-type: none"> Deltage i bestyrelsesmøder og beboermøder Varetage venteliste Økonomifunktion Efor

Indsats	Mål	Aktiviteter
Ledelse og bestyrelsesbetjening	<ul style="list-style-type: none"> Professionel personaleledelse En personalehåndbog, som fastlægger præmisserne for ansættelse i foreningen samt svar på praktiske forhold. Forberedelse og afholdelse af fem formandskabsmøder og fem bestyrelsesmøder 	<ul style="list-style-type: none"> Ansættelsesvilkår og rekruttering Udarbejdelse af strategi og handleplaner Sparring og MUS Udarbejdelse af udkast til personalehåndbog med inddragelse af medarbejderne Udarbejde dagsordener og referater for bestyrelse og formandskab samt beslutningsoplæg, analyser og dokumentation
Fondsadministration	<ul style="list-style-type: none"> Professionel fonds-administration af 26 fonde Tildeling af fondsmidler 	<ul style="list-style-type: none"> Vurdere fondes og legaters relevans ud fra størrelse og formål og i samarbejde med fonds- og legatbestyrelserne administrere og udarbejde regnskaber for 26 legater og fonde.
Økonomifunktion	<ul style="list-style-type: none"> Årsregnskaber uden revisorpåtegning Overholdelse af budget og regnskab Sikre fondsindtægter til Grænseforeningen Retvisende indberetninger til myndigheder 	<ul style="list-style-type: none"> Udarbejdelse af kvartalsregnskaber, årsregnskab og budgetter for Grænseforeningen og Grænseforeningen Ungdom og Samarbejde med revisionen Bogføring og udbetalinger samt administration af løn Ansøge tilskud og fonde Indberetning til Skat og indberetning vedr. resultat aftale

Grænseforeningens budget

tusinde kroner	Regnskab 2023	Regnskab 2022	Regnskab 2021
Kontingenter	560	628	567
Private gaver og arv	190	113	322
Grænsfonden (normalt 4,5 mio. kr.)	2.000	3.406	1.876
Øvrige tilskud fra fonde og legater	140	1.748	640
Offentlige tilskud	4.516	4.324	4.538
Øvrige indtægter	95	15	37
Projektmidler	920	1.300	787
I ALT INDTÆGTER	8.421	11.534	10.144
Oplysning og kommunikation			
Undervisningsaktiviteter	2.313	2.200	1.941
Udvikling af undervisningsaktiv.	98	163	174
KMA	973	860	1.305
Publikationer	1.908	1.732	1.664
2020 aktiviteter	0	7	11
Folkemødet	693	662	657
PR og kommunikation	1.025	1.342	1.452
	7.010	6.965	7.204
Internationale aktiviteter	10	0	46
Foreningsdrift	2.603	2.857	2.403
Drift af sekretariat	2.671	3.334	3.098
Projektvirksomhed	920	1.206	859
Udvikling lokalforeninger	0	907	1.358
I ALT OMKOSTNINGER	13.214	15.268	14.969
Resultat før finansielle poster	-4.793	-3.734	-4.825
FINANSIELLE POSTER	960	-4.806	5.791
RESULTAT	-3.833	-8.540	966

Grænseforeningen Ungdom

Ledelsesberetning for bestyrelsesåret 2022-23
af formand Jonas Kopf

Foto: GFU

*Bestyrelsen for Grænseforeningen
Ungdom (GFU) 2022-23.*

Med bestyrelsens startperiode fra 31. maj 2022 til 7. maj 2023 konstateres regnskabsåret for den aktuelle bestyrelse afsluttet. Dette år er overordnet gået med at klæde foreningen på til det, som bestyrelsen ser som en mere moderne ungdomsforening. Økonomisk kan vi glædeligt konstatere, at tilskuddet fra Roskilde Festival endeligt igen kunne indskrives på indtægtssiden.

Tydigheden i overskudet, som vi ser i dag er resultatet af en tilbageholdende brug af penge, der er relateret til de to år i træk udeblivende midler på 50.000 kroner, som Roskilde Festivals pantbod almindeligvis resulterer i. Det er ikke foreningens umiddelbare formål at opbygge et stort rådighedsbeløb eller formue udover det årlige budget. Derfor, efter de mest grundlæggende behov er fremtidssikret og foreningen ikke går mod 0, rådes den kommende bestyrelse til at budgettere med eksplicitte beløb, der i større grad dækker over de penge, som foreningen indtager og giver mulighed for at kvantificere strategiske mål ved pengebeløb på en mere effektiv måde.

Det forgangne bestyrelses-år viste sig på arrangement-fronten at være meget givende. Som eksempler er at nævne den traditionelle sensommerfest, en hyttetur i grænselandet, Folkemødet Bornholm, debataftener

med Europæisk Ungdom, introarrangementer i Aarhus samt 'Når du flytter til Danmark'-arrangementerne på de to danske gymnasier i Sydslesvig. I alt kan vi derfor med et smil på læberne se på et øget forbrug på arrangementer efter flere års coronapause, og opmuntre til brugen af økonomiske midler til udvidelse af både kvalitet og kvantitet i fremtiden.

Dette regnskab er tillige det foreløbigt sidste, der sker i Grænseforeningen Ungdoms eget regi. Med sekretariatsaftalen indgået med direktøren for Grænseforeningen, Hanne Sundin, ændres det formelle set-up for GFU grundlæggende. I stedet for en egen studentermedhjælper, der udfører opgaverne som landskasserer, integreres disse opgaver inden for 12 timer hos en fast stilling på Grænseforeningens sekretariat. Den næste bestyrelse bør derfor være opmærksom på skiftet, der effektivt træder i kraft den 1. juni 2023.

Gennem afholdelsen af arrangementer i særligt Aarhus og København er der opstået en bredere interesse for Grænseforeningen Ungdoms arbejde, som det gælder om at udnytte og udbrede det netværk, som GFU ønsker at blive. Det har denne bestyrelse lagt økonomisk fundament for, så den næste bestyrelse mindre forsigtigt kan gå i gang med arbejdet.

